Előterjesztés Békés Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2025. június 26-ai ülésére

Sorszám: **Ny/7.**	*Tárgy:* **Beszámoló a Békési Települési Értéktár Bizottság 2024. évi munkájáról**
Döntéshozatal módja: **Egyszerű többség**	*Véleményező bizottság:* **Humán és Szociális Bizottság**
Tárgyalás módja: **Nyílt ülés**	*Előkészítette:* **Mucsi András elnök Békési Települési Értéktár Bizottság**

Tisztelt Képviselő-testület!

A települések szellemi és tárgyi értékeinek feltárása, megőrzése és bemutatása, valamint a nemzeti tudat erősítése érdekében az Országgyűlés elfogadta a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvényt, s annak végrehajtására a Kormány megalkotta a magyar nemzeti értékek és hungarikumok gondozásáról szóló 114/2013. (IV.16.) Korm. rendeletet.

A fentiekre tekintettel Békés Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 338/2013. (IX. 12.) számú határozatával létrehozta a Békési Települési Értéktárat és annak Bizottságát.

Jelenleg a Bizottság a magyar nemzeti értékek és hungarikumok értéktárba való felvételéről és az értéktár bizottságok munkájának szabályozásáról szóló 324/2020. (VII. 1.) Korm. rendelet alapján végzi a munkáját.

Békés Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2025. I. félévi munkaterve szerint tárgyalja a Békési Települési Értéktár Bizottság beszámolóját a 2024. évi munkájára vonatkozóan.

Az Értéktár Bizottság elnöke, Mucsi András, eleget téve a felkérésnek, megküldte a bizottság előző évi tevékenységéről, valamint a bizottság döntéseiről szóló részletes beszámolóját, amely jelen előterjesztés mellékletét képezi.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testülettől, hogy vitassa meg a beszámolót, és az alábbi határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen.

Határozati javaslat:

Békés Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Békési Települési Értéktár Bizottság 2024. évi tevékenységéről szóló beszámolót a határozat melléklete szerinti tartalommal elfogadja.

Felelős: Kálmán Tibor polgármester
Határidő: intézkedésre azonnal

Békés, 2025. június 23.

Kálmán Tibor
polgármester

Jogi ellenjegyző

Pénzügyi ellenjegyző

Beszámoló a Békési Települési Értéktár Bizottság elmúlt évben végzett munkájáról

2024 június – 2025. június

Tisztelt képviselő-testület!
Tisztelt Humán és Szociális Bizottság!

Az elmúlt év munkájáról az alábbiak szerint szeretném Önöket tájékoztatni:

2024. július 11.

Békés Vármegye Önkormányzata 2021-2022-ben kisfilmeket forgatott összesen mintegy 800 olyan helyi értékről, amelyek szerepelnek a helyi és vármegyei értéktárakban. A békési filmeket július 11-én mutatta be Mucsi András bizottsági elnök a helyi értéktár bizottság tagjainak.

A csütörtökön tartott bizottsági ülésen értékeltük az elmúlt hónapok eseményeit, döntöttünk a vármegyenapon való részvételről, továbbá arról, hogy szeptemberben gasztronómiai napot rendezünk. Ezek a rendezvényen Balogh Gáborné, a bizottság tagja helyi ételeket főz, amelyeket előzetes regisztrációt követően lehet majd. szeptember második hétvégéjén megkóstolni. A bizottság fontosnak tagja a békési tájjellegű ételek megismertetését, a receptek átörökítését a következő nemzedékek számára.

A bizottsági üléshez kapcsolódóan filmvetítésre került sor a városháza nagytermében, amelyeket Mucsi András képviselő mutatott be. Békés vonatkozásában 35 kisfilm készült el: 34 helyi értékekről, egy pedig összefoglaló anyag a városról.

A kisfilmek elérhetősége:

https://www.youtube.com/@bekesazotthonom-kq8yh

Vármegyenap

Szeptember első szombatján mi is ott voltunk a vármegyenapon, és bemutattuk Békés helyi értékeit. Köszönöm a kulturális központ munkatársainak az együttműködést.

Nefelejcs gasztronómiai rendezvény

Október 12-én ezúttal Békés Helyi Értékei közül a gasztronómiai elemek, azon belül is a birsalmás kacsaleves és a kürtős fánk kerültek terítékre. Az egyesül tagsága bemutatta ezeknek a készítését és persze meg is lehetett kóstolni a finomságokat.

A rendezvény október 12-én, szombat 14 órakor kezdődött, helyszíne a Durkó utca 6. szám alatti Nefelejcs-székház volt. A programot Mucsi András, a Békési Értéktár Bizottság elnöke köszöntője nyitotta meg, és a gasztronómiai élmény mellé kulturális élményt is kaphattunk, hiszen fellépett a Belencéres Néptáncegyüttes.

2024. október 31.

A bizottsági ülésen több békési művész életművét vettük fel az értéktárba

Kocsor Imréné. Minden féle területen sok szép díjjal rendelkezik, a kézműves remekdíjaknál megemlítették, hogy páratlan elismerésben részesült. A Magyar Kézművességéit Alapítvány is egy országos egyéni díjjal illette meg őt. A megyétől és a várostól is kapott már díjat, ami minősíti az elismerését. A városunkban a népművészet területén a legmagasabb elismeréssel rendelkező művész. Megkapta a Békés Megyei Népművészeti Egyesülettől az Életfa díjat, de mint aktív dolgozó. Nagyon jól esett neki, amikor megkapta a Békés várostól a kitüntetést.

Lukács Eszter. Hímzéshez köthető a tevékenysége, ami egyben az anyai öröksége. Édesanyja halála után Ó folytatta tovább a családi hagyományt, így tehát a hímzés kitölti a szabadidejét. Nagyon sokáig csinálta a szakkört, mostanra a családra fordítja leginkább az idejét, hiszen az összes dolgát egyedül viszi véghez.

Dudás Mihály és neje. Csodálatos értékeik, illetve gyűjteményük van. Amikor a cukorkákat gyártják, az egy érdekes munkafolyamat és a munkaeszközük szerkezetének az összeállítása is egyedi. Olyanok ezek az eszközök, hogy érdemes lenne múzeumban is megmutatni azt. A szaggatóformákon is látszik, hogy azok egyedülállók. Szikszai Györgynek a hagyatékát viszik tovább, hiszen vannak olyan tárgyak, ütőfa és titkos receptek, amiket továbbra is hasznosítanak a munkájuk során.

Balog Gáborné. Gyermekkorától elbűvölte a szövés folyamata, amit a családjában látott. Megtanulta a virágkötészetet, a mézes kalácskészítést, a foltvarrás technikáját, a kenderrel való bánást, a népi játszóház vezetés területeit is megismerte. Játszóházakban, táborokban próbálja megismertetni, megszerettetni a fiatalokkal a népművészet továbbéltetését.

Dávidné Gyarmati Zsuzsanna. Helyi népi iparművész, több civil szervezet aktivistája, vezetője, számos elismerés birtokosa. A Dr. Hepp Ferenc Általános Iskola tanára.

2025. február 24.

Február 24-én tartotta az idei első ülését a Békési Helyi Értéktár Bizottság, amely két új elemet vett fel az értéktárba.

Hétfőn délután ülésezett a helyi értéktár bizottság, amely felvette az értéktárba a vasútállomás előtti bazaltkockás térburkolatot, mint ipartörténeti emléket, továbbá kulturális örökségként a református gimnáziumot. Az előző előterjesztést a jövöszövők terjesztették fel. Köszönjük a lelkes helyi közösségeknek az értékmentő munkát, a nevezett terület kitakarítását, karbantartását.

Felterjesztés érkezett a helyi vasútállomás épületének felvételére is. Az a döntés született a bizottságban, hogy a helyi vasútat, mint történelmi emléket (a gazdasági kisvasúttal együtt) szeretnék felvenni az értéktárba, ha megfelelően kidolgozott szakmai anyag érkezik be felterjesztésként. A vasútállomás épülete a MÁV tulajdona, annak állaga sajnos folyamatosan romlik, és habár a város kérte korábban annak átadását, a vasúttársaság ettől elzárkózott. Egyetértés volt abban is, hogy a gimnázium épületéről, mint épített örökségről is készüljön anyag, amelyet tavasszal tárgyal meg az értéktár bizottság. A 138 éves macskaköves burkolat a vasútállomás előtt mindenképpen megőrzésre érdemes. Az értéktárba való felvétel azonban még nem jelent helyi védettség alá vételt, az egy külön eljárás részét képezheti. A bizottsági ülésen részt vett Szegfű Katalin újságíró, Barna Zoltán, a dr. Hepp Ferenc Általános Iskola igazgatóhelyettese és Lukács Eszter nyugdíjas tanár, népi iparművész is, akiket márciusban választhat be a képviselő-testület az értéktár bizottság tagjai közé.

Május 19.

Idén másodjára ülésezett a Békési Települési Értéktár Bizottság, ahol átvette a megbízólevelét a három új, a képviselő-testület által megválasztott bizottsági tag: Barna Zoltán, Lukács Eszter és Szegfű Katalin.

A testület ülésére meghívást kapott a Békési Városvédő és Szépítő Egyesület új elnöke, Balla Illés is. A továbbiakban az értéktár bizottság szeretné bevonni a munkájába a hagyományőrzéssel, a helyi értékek ápolásával foglalkozó többi szervezetet is. Az értéktár bizottság tagjai több olyan javaslatot megtárgyaltak, amelyek később felterjesztésre kerülnek az értéktárba, a szakmai anyagok kidolgozása folyamatban van. Ilyen ötlet Békés zászlaja, valamint B. Szabó István munkássága és a békési gyógyvíz. Amint ezek elkészülnek, a bizottság döntést fog hozni a felvételről.

Június 23-án ünnepélyes keretek között adjuk át a városháza nagytermében a felterjesztőknek, érintetteknek az okleveleket az elmúlt egy évben felvett értékekkel kapcsolatban. Mint ismert, bekerült az értéktárba több békési népi iparművész és pl. a református gimnázium és a vasútállomás előtti macskaköves útszakasz is.

Őszre egy, a helyi értékekkel kapcsolatos vetélkedőt szervezünk a 7-8. osztályosok részére, valamint a 150 éves bérházzal kapcsolatos városvédő rendezvénybe is bekapcsolódunk. Ugyancsak ősszel írunk ki egy pályázatot az értéktár bizottság saját logója megtervezésére.

A Békési Települési Értéktár Bizottság továbbra is várja a lakosság javaslatait az értékekkel kapcsolatban, de kéri, hogy ezeket indoklással, a formai kritériumokat betartva tegyék meg.

https://www.bekesvaros.hu/download.fcgi/3864_0_1_javaslat.pdf

Honlap

Továbbra is ajánljuk a képviselők, bizottsági tagok figyelmébe a www.bekesiertektar.hu internetes honlapot, amelynek elkészítéséért és frissítéséért köszönet illeti Polgár Zoltán értéktár bizottsági tagot és csapatát.

Tisztelettel kérjük a beszámoló elfogadását!

Békés, 2025. június 19.

Mucsi András

elnök